

ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
THE ADMINISTRATOR'S LEADERSHIP AND ORGANIZATIONAL CLIMATE
OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 9

ปารวณ รัตนทองคง¹
PARAWAN RATTANATHONGKONG
วรกาญจน์ สุขสดเขียว²
VORAKARN SUKSODKIEW

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 56 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน 1 คน และครูผู้สอน 2 คน รวม 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารตามแนวคิดของเฮาส์ (House) และบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาตามแนวคิดของฟอกซ์ และคณะ (Fox and Others) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จ และภาวะผู้นำแบบบงการ
2. บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การมีขวัญกำลังใจ สูง การปรับปรุงสถานศึกษา การไว้วางใจ การมีโอกาสในการทำงาน การยอมรับนับถือ ความเอื้ออาทรต่อกัน และการเติบโตทางวิชาการและสังคมอย่างต่อเนื่อง
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำของผู้บริหาร, บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to determine 1) the administrator's leadership under the Secondary Educational Service Area Office 9 2) organizational climate of schools under the Secondary Educational Service Area Office 9 and 3) the administrator's leadership and organizational climate of schools under the Secondary Educational Service Area Office 9. The samples were 56 schools under the Secondary Educational Service Area Office 9. The 4 respondents in each school were; a director, a deputy director or a representative and two teachers, total 224 respondents. The research instrument was a questionnaire about the administrator's leadership based on Robert J. House's concept and organizational climate of schools based on Robert S. Fox and Others' concept. The statistics used for analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product – moment correlation coefficient.

The research findings revealed that:

1. The administrator's leadership under the Secondary Educational Service Area Office 9 as a whole and in every aspect was at high level. The rank from the highest to lowest arithmetic mean were; participative leader, supportive leader, achievement-oriented leader and directive leaders.

2. Organizational climate of schools under the Secondary Educational Service Area Office 9 as a whole and in every aspect was a high level. The rank from the highest to lowest arithmetic mean were; cohesiveness, high morale, school renewal, trust, opportunity for input, respect, caring and continuous academic and social growth.

3. The administrator's leadership and organizational climate of schools under the Secondary Educational Service Area Office 9 were highly positive correlation with statistically significant at .01 level.

KEYWORD: the administrator's leadership, organizational climate of schools

บทนำ

การศึกษาถือเป็นกระบวนการสร้างความเจริญงอกงามให้แก่บุคคล สังคม ดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้สัคยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนรู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รู้จักพึ่งตนเอง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กร

มหาชน), 2555 : 33) และภายหลังที่ประเทศไทยได้มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อมุ่งหวังและยกระดับการศึกษาของชาติและจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง โดยเฉพาะปฏิรูปการบริหารและการศึกษา ซึ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูป เนื่องจากการปฏิรูปทุกด้านต้องประสานเชื่อมโยงและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นับจากนั้นมาการปฏิรูปกรอบใหม่กำลังขับเคลื่อนต่อไป ซึ่งแน่นอนที่สุดการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้จะตกเป็น

ภารกิจสำคัญของผู้เกี่ยวข้องทั้งระบบ รัฐบาล สถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (ปรีชา เรืองสมุทร, 2559) ดังที่ ดร.ปกรณ์ ปรียากร กล่าวว่า สิ่งที่น่าห่วงคือเรื่องของการพัฒนาคุณภาพครู กับบุคลากรทางการศึกษา เพราะเรายังไม่มีบุคลากรที่มีคุณภาพเพียงพอ เพื่อเข้าสู่ความเป็นครู ทั้งในแง่ กระบวนการคัดเลือก กระบวนการสร้างการเรียนรู้ และกระบวนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง (ปกรณ์ ปรียากร, 2554 : 54) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองเน้นประเด็นหลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุก ภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา ซึ่ง เมื่อตอบสนองกรอบแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่สอง กระบวนการหนึ่งที่จะพัฒนาครูและ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา คือ สมรรถนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญ ในการนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จหรือ ล้มเหลว นอกจากสมรรถนะของผู้บริหารแล้ว บรรยากาศองค์การเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้องค์กรมี ประสิทธิภาพ ดังนั้นสมรรถนะของผู้บริหารและ บรรยากาศองค์การขององค์การภายในสถานศึกษาจึง มีความสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 11 – 12)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อทราบภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9
2. เพื่อทราบบรรยากาศองค์การของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ ผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวทางภาวะ ผู้นำของผู้บริหารตามแนวคิดของเฮาส์ (House) ภาวะ ผู้นำที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดแรงจูงใจ และความ พยายามที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ คือ การชี้แนะให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบว่า จะต้องทำงานนั้นอย่างไร จึง จะประสบความสำเร็จ และได้รางวัลตามที่ต้องการ ดังนั้นภาวะผู้นำของผู้บริหารจึงเป็นสิ่งที่ยอมรับจาก ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความพอใจในทันที หรือเป็น แนวทางที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพอใจในอนาคตได้ ซึ่ง เฮาส์ได้จำแนกภาวะผู้นำของผู้บริหารออกเป็น 4 แบบ 1) ภาวะผู้นำแบบบงการ (Directive leaders) 2) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (Supportive leader) 3) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participative leader) 4) ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จ (Achievement-oriented leader) ซึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารดังกล่าว นี้จะเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับบรรยากาศ องค์การของสถานศึกษาตามแนวคิดของฟอกซ์ และ คณ ะ (Fox and Others) เสนอ แนว คิด ที่ ว่า สถานศึกษาใดมีบรรยากาศที่ดีหรือไม่ดีนั้น ดูได้จาก องค์ประกอบของบรรยากาศ 8 ด้าน 1) การยอมรับ นับถือ (Respect) 2) การไว้วางใจ (Trust) 3) การมี ขวัญกำลังใจสูง (High Morale) 4) การมีโอกาสใน การทำงาน (Opportunity for Input) 5) ความ เติบโตทางวิชาการ และสังคมอย่างต่อเนื่อง (Continuous Academic and Social Growth) 6) การผืนึกกำลัง (Cohesiveness) 7) การปรับปรุง สถานศึกษา (School Renewal) 8) ความเอื้ออาทร ต่อกัน (Caring)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย โดยวิธีการศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ ทฤษฎี ข้อมูล ตำราเรียน วารสาร เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง รายงานการวิจัย วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ

ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำโครงงานวิจัย แล้วจึงเสนอโครงงานต่อภาควิชา เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ และนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ตอบข้อคำถามของการวิจัยได้ใกล้เคียงที่สุด แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ในระเบียบวิธีวิจัย หลังจากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์แปรผลตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดทำร่างรายงานการวิจัยนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ และนำมาจัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่ออนุมัติจบการศึกษาต่อไป

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในจังหวัดสุพรรณบุรีจำนวน 32 แห่ง และจังหวัดนครปฐมจำนวน 29 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 61 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 56 แห่ง ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 56 แห่ง แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling) โดยแบ่งประเภท

จังหวัด โดยได้ข้อมูลจริงจากสถานศึกษาทั้งหมด 56 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน 1 คน และครูผู้สอน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 224 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารตามแนวคิดของเฮาส์ (House) ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำแบบบังการ 2) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน 3) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 4) ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จ

2. ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาตามแนวความคิดของฟอกซ์ และคณะ (Fox and Others) ประกอบด้วย 1) การยอมรับนับถือ 2) การไว้วางใจ 3) การมีขวัญกำลังใจสูง 4) การมีโอกาสนในการทำงาน 5) การเติบโตทางวิชาการ และสังคมอย่างต่อเนื่อง 6) การผนึกกำลัง 7) การปรับปรุงสถานศึกษา 8) ความเอื้ออาทรต่อกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารตามแนวคิดของเฮาส์ (House)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาตามแนวความคิดของฟอกซ์ และคณะ (Fox and Others)

แบบสอบถามตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert's Five Rating Scale)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เพื่อให้เกิดความตรงและความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนิยามตัวแปร นำมาสร้างและปรับปรุงเครื่องมือ โดยการปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง และตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาคัดค้านของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of item Objective Congruence) โดยหาค่าความสอดคล้องของเครื่องมือมีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 แห่ง แห่งละ 4 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 32 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาความเที่ยงตรง (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient) ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.956

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อดำเนินการถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 9 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออนุญาตเก็บข้อมูลจากแต่ละสถานศึกษา

2. ผู้วิจัยนำหนังสือที่บัณฑิตวิทยาลัยออกให้ส่งไปยังแต่ละสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยให้แต่ละสถานศึกษาส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และในบางแห่งผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency : f) และค่าร้อยละ (Percentage : %)

2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารและบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic mean : $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แล้วนำค่ามัธยฐานเลขคณิตที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient) แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ของฮิงเกิล (Hinkle)

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด 56 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 มีผลการวิเคราะห์ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 และเป็นเพศชาย จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 ส่วนมากอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 40.18 รองลงมา คืออายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 22.32 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 21.87 และน้อยที่สุดอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 15.63 ส่วนมากมีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 65.62 ปริญญาตรี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 34.38 และไม่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 56 คน คิดเป็น

ร้อยละ 25.00 และครูผู้สอน จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งมากกว่า 20 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง 11 – 20 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 21.88 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง 5 – 10 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 20.98 และที่น้อยที่สุด คือ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 13.84

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม

(n=56)

ด้าน	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 (X_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ภาวะผู้นำแบบบังการ (X_1)	4.10	0.62	มาก
2	ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_2)	4.36	0.65	มาก
3	ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X_3)	4.37	0.61	มาก
4	ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จ (X_4)	4.35	0.61	มาก
โดยภาพรวม (X_{tot})		4.29	0.51	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 (X_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.61) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.65) ภาวะผู้นำแบบ

มุ่งเน้นความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.61) และภาวะผู้นำแบบบังการ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.61 – 0.65 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 9

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวม

(n=56)

ด้าน	บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การยอมรับนับถือ (Y_1)	4.26	0.59	มาก
2	การไว้วางใจ (Y_2)	4.28	0.55	มาก
3	การมีขวัญกำลังใจสูง (Y_3)	4.31	0.57	มาก
4	การมีโอกาในการทำงาน (Y_4)	4.28	0.63	มาก
5	การเติบโตทางวิชาการ และสังคมอย่างต่อเนื่อง (Y_5)	4.25	0.55	มาก
6	การมีเงินกำลัง (Y_6)	4.40	0.55	มาก
7	การปรับปรุงสถานศึกษา (Y_7)	4.31	0.61	มาก
8	ความเอื้ออาทรต่อกัน (Y_8)	4.26	0.65	มาก
โดยภาพรวม (Y_{tot})		4.29	0.51	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 (Y_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีเงินกำลัง ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55) การมีขวัญกำลังใจสูง ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.57) การปรับปรุงสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.61) การไว้วางใจ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. =

0.55) การมีโอกาในการทำงาน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.63) การยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.59) ความเอื้ออาทรต่อกัน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.65) และการเติบโตทางวิชาการ และสังคมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.55 – 0.65 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้าน

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	Y _{tot}
X ₁	.352**	.309**	.339**	.303**	.337**	.253**	.330**	.224**	.351**
X ₂	.665**	.612**	.668**	.650**	.446**	.612**	.675**	.618**	.714**
X ₃	.656**	.604**	.679**	.635**	.509**	.617**	.696**	.652**	.728**
X ₄	.667**	.665**	.720**	.706**	.525**	.693**	.764**	.679**	.782**
X _{tot}	.709**	.663**	.729**	.695**	.550**	.658**	.746**	.658**	.779**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .779$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารรายด้านกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ซึ่งมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .351 – .782

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงของภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยผลคูณจากมากไปน้อย ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จ และภาวะผู้นำแบบบังคับ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 มียุทธศาสตร์ให้ยกระดับและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ผู้บริหาร และครูระดับมัธยมศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานและยกระดับสู่มาตรฐานสากล ซึ่งมีมาตรการพัฒนาคุณภาพผู้บริหารเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน และเพิ่มพูนประสิทธิภาพสู่ความเป็นเลิศ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำที่ดีสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่น มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และสร้างความศรัทธาแก่บุคลากรในสถานศึกษา สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ มีความสามารถในการพัฒนางานด้านวิชาการ การวางแผน การพัฒนาและใช้หลักสูตรการจูงใจ การสนับสนุนและส่งเสริมครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน การสนับสนุนการวัดประเมินผลของนักเรียน เป็นผู้ประสานงาน ควบคุมงานด้านวิชาการ พัฒนาสภาพการทำงานของครู และสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ กำกับติดตามนิเทศครูและส่งเสริมสัมพันธ์ภาพของบุคลากร เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือและความสามัคคีในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย จึงทำให้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของกฤติยา จันทรเสนา ที่ทำการศึกษาค้นคว้า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล การสร้างแรงบันดาลใจ และการกระตุ้นชาวปัญญา ตามลำดับ และด้านผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การให้รางวัลตามสถานการณ์ การบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก และการบริหารแบบวางเฉยเชิงรับ ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ศิลา ที่ทำการศึกษาค้นคว้า การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการไว้วางใจ ด้านการเจรจาต่อรอง ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการบริหารเวลา ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของบาส (Bass) ที่ทำการศึกษาค้นคว้า ความสัมพันธ์ที่เป็นลำดับขั้นระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำแบบต่างๆ และผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ ความพยายาม และความพึงพอใจมากขึ้นกว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีประสิทธิภาพมากกว่า และทำให้เกิดความพยายาม ความพึงพอใจมากขึ้นกว่าภาวะผู้นำแบบให้รางวัลตามสถานการณ์ การบริหารแบบวางเฉย แบบเชิงรุกและเชิงรับ และการปล่อยตามสบาย ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เป็น

รายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ยึดหลักการบริหารงานตามกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างและกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถวัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาจะเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้ความสำคัญต่อการทำงานเป็นหมู่คณะ ซึ่งจะทำให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนเกิดความภาคภูมิใจ ความผูกพัน และความรับผิดชอบ นำไปสู่การทุ่มเทแรงกายแรงใจให้แก่การทำงาน ย่อมส่งผลให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่นและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิชามล พองน้ำ ที่ทำการศึกษาค้นคว้า การศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลพฤติกรรมผู้นำและการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน พบว่า พฤติกรรมผู้นำในองค์การแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ พฤติกรรมผู้นำแบบสอนงาน และอันดับสุดท้ายคือ พฤติกรรมผู้นำแบบบงการ สำหรับภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตรองลงมาแต่ยังคงอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน พยายามกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้ถึงมาตรฐานที่ตั้งไว้ โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะตั้งเป้าหมายและมาตรฐานการทำงานในระดับสูง และพยายามปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิวิมล สุขทนารักษ์ ที่ทำการศึกษาค้น

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ และภาวะผู้นำแบบบงการ ตามลำดับ สำหรับภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำแบบบงการ มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมากแต่ก็อยู่ในลำดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะการบริหารงานในสถานศึกษาบางเรื่องยังไม่มีความชัดเจน มีความคลุมเครือ เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้กำหนดแนวทาง หรือตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา กำหนดวิธีการปฏิบัติงาน และแจ้งความคาดหวังว่าต้องการให้ได้ผลลัพธ์เช่นใด เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรภากรณ์ ช้างอยู่ ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบมุ่งผลสำเร็จมากที่สุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบสั่งการ ตามลำดับ

2. บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การฝึกกำลัง

การมีขวัญกำลังใจสูง การปรับปรุงสถานศึกษา การไว้วางใจ การมีโอกาสนในการทำงาน การยอมรับนับถือความเอื้ออาทรต่อกัน และการเติบโตทางวิชาการและสังคมอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล คือ ยึดหลักความถูกต้อง รู้จักคิด และปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม วินิจฉัย สั่งการ กระทำกิจการงานต่างๆ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ บริหารงานโดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกัน ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยหลักการบริหารดังกล่าวจึงทำให้ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลซึ่งกันและกัน มีความร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานต่างๆ จึงมีส่วนช่วยในการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา ปิ่นทัศน ที่ทำการศึกษา บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ความอิสระ ความร่วมมือ ความเปิดเผย การทดลอง การเผชิญความจริง การไว้วางใจ ความจริงใจ และการดำเนินงานเชิงรุก ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราวัลย์ พิมพ์บาล ที่ทำการศึกษา การศึกษาบรรยากาศองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าบรรยากาศองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มิติไว้วางใจ มิติกรุณาปราณี มิตร่วมแรงร่วมใจ มิติมุ่งผลงาน มิติห่วงเหิน มิติอุปสรรค มิติความสนิทสนม และมิติขาดความสามัคคี ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิลซิงเกอร์ (Gillsinger) ที่ทำการศึกษา

บรรยากาศโรงเรียนและการขาดงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของอริโซนา พบว่า ภาวะผู้นำของครูใหญ่มีส่วนสำคัญในการขาดงานของครู โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (OCDO-RE) ใช้ให้เป็นประโยชน์เพื่อประเมินบรรยากาศองค์การการสำรวจการขาดงานของครู การประเมินตนเอง ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างพฤติกรรมครูผู้สอน และพฤติกรรมปล่อยปะละเลยของผู้บริหารสถานศึกษากับอัตราการขาดงานของครูผู้สอน

เมื่อพิจารณาบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกกำลังมีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีความพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ว่าจะเป็นครูและบุคลากรต่างเกิดความภาคภูมิใจในการทำงาน พร้อมทั้งคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน รองลงมา คือ ด้านการมีขวัญกำลังใจสูง และการปรับปรุงสถานศึกษา อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารให้การส่งเสริมและสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาภายในสถานศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลสูงที่สุด นอกจากนี้ยังมีการจัดทำแผน/โครงการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยปราศจากแรงกดดันและความขัดแย้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ เี่ยมมพญา ที่ทำการศึกษาระบบบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า บรรยากาศองค์การ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความเป็นหนึ่งเดียวกันต่อองค์การ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านการสนับสนุน

ด้านความรับผิดชอบ ด้านการให้รางวัล ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านความอบอุ่น ด้านความเสี่ยงของงาน และด้านการยอมรับความขัดแย้ง ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉราภรณ์ บัวลังกา ที่ทำการศึกษาระบบบรรยากาศองค์การในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า บรรยากาศองค์การในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ด้านความไว้วางใจ ด้านความเอาใจใส่ ด้านความเคารพนับถือ การมีขวัญกำลังใจสูง ด้านความเติบโตทางวิชาการและสังคมอย่างต่อเนื่อง ด้านโอกาสในการมีส่วนร่วม และด้านการปรับปรุงโรงเรียนตามลำดับ สำหรับด้านการเติบโตทางวิชาการและสังคมอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากแต่ก็อยู่ลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ สังคม ความรู้ ความสามารถ และเจตคติ เพื่อให้การจัดการศึกษา มีความสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิชาการ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้ครูและบุคลากรมีความสนใจในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ รอบตัวสามารถนำความรู้ใหม่ๆ มาสอนให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และมีความสุขกับการเรียน แต่อาจมีบางช่วงเวลาที่ครูไม่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากภาระงานที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่จะต้องใช้เวลาว่างมาปฏิบัติหน้าที่ ทำให้บรรยากาศองค์การของสถานศึกษาด้านการเติบโตทางวิชาการและสังคมอย่างต่อเนื่องจัดอยู่ในลำดับสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอวยชัย จาตุรพันธ์ ที่ทำการศึกษา การใช้อำนาจของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้าน

อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีโอกาสในการทำงาน การมีขวัญสูง การฝึกกำลัง การปรับปรุงสถานศึกษา ความยอมรับนับถือ ความไว้วางใจ ความเอื้ออาทรต่อกัน และความเติบโตทางวิชาการและสังคมอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกนิษฐา เปรมปรีชา ญาณ ที่ทำการศึกษา บรรยากาศองค์การของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่าบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคือ ด้านการมีขวัญกำลังใจสูง ด้านการฝึกกำลังในการทำงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการมีโอกาสในการทำงาน ด้านการไว้วางใจ ด้านการเอื้ออาทรต่อกัน ด้านการปรับปรุงหน่วยงาน ด้านความก้าวหน้าทางวิชาการและสังคมอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน นั่นคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารมาก บรรยากาศองค์การของสถานศึกษาก็จะมากตามไปด้วย ซึ่งตรงกับสมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีจะต้องนำพาองค์การให้ก้าวไปสู่ยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ซึ่งการที่จะไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ได้นั้นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารพึงมี คือ ภาวะผู้นำ ผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหา จัดความขัดแย้งภายในองค์การ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง รักษาขวัญและกำลังใจ พร้อมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งทำให้ครู

และบุคลากรเกิดความศรัทธา และเชื่อมั่นในตัวผู้บริหารว่าจะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้เกิดบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาที่ดี ทุกคนในองค์การมีความรัก ความสามัคคี ทุ่มเท เสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์แก่สถานศึกษา ดังนั้นบรรยากาศองค์การดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำสูงสำหรับการผลักดันและฝึกกำลัง เพื่อนำองค์การไปสู่ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ ไชยเจริญ ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ อันดับสอง คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อันดับสาม คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ อันดับสุดท้าย คือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ 2) บรรยากาศองค์การ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ด้านการส่งเสริมให้มีการตัดสินใจร่วม อันดับสอง คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ อันดับสาม คือ ด้านการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อันดับสุดท้าย คือ ด้านการสร้างบรรยากาศเชิงบวก 3) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีความสัมพันธ์กับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนันท์ทร เอี่ยมแทน ที่
ทำการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับ
บรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษา
ท้องถิ่นที่ 5 พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหาร สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่า
มัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการระบุกล
ยุทธ์ที่มีอนาคตไกล ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์
ระยะยาวและการจัดลำดับความสำคัญ ด้านการให้
ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกลยุทธ์ ด้านการ
ประเมินความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงด้านกลยุทธ์
ด้านการประเมินจุดอ่อนจุดแข็งในปัจจุบัน ด้านการ
กำหนดสมรรถนะหลัก และด้านการประเมินผลของ
กลยุทธ์ที่คาดว่าจะได้รับ ตามลำดับ 2) บรรยากาศ
โรงเรียน สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่า
มัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความเติบโต
ทางวิชาการและสังคมอย่างต่อเนื่อง ด้านความเคารพ
ด้านการปรับปรุงสถานศึกษา ด้านความไว้วางใจ ด้าน
ความสามัคคี ด้านความเอื้ออาทรต่อกัน ด้านการมี
ขวัญสูง และด้านการมีโอกาสในการทำงาน ตามลำดับ
3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์
กับบรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษา
ท้องถิ่นที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารในแต่ละแบบกับบรรยากาศองค์การของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ภาวะผู้นำแบบบงการ
สัมพันธ์กับบรรยากาศด้านการเติบโตทางวิชาการ
และสังคมอย่างต่อเนื่องมากที่สุด อาจเป็นเพราะ
ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำแบบบงการ ผู้บริหารเป็นผู้ที่
กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานการทำงาน และ
วิธีการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงคอย
ควบคุมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามระเบียบและ
วิธีการที่ตั้งไว้ โดยที่ผู้บริหารจะแจ้งให้ผู้
ใต้บังคับบัญชาทราบว่าเขาหวังผลและต้องการอะไร

จึงทำให้บรรยากาศองค์การของสถานศึกษามีลักษณะ
ที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีความกระตือรือร้น มีความ
ต้องการที่จะพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ให้ความสนใจ
ในการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ รอบตัว เป็นคนที่ทัน
เหตุการณ์ สามารถนำความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ใ
การทำงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ส่วน
ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนสัมพันธ์กับบรรยากาศด้าน
การไว้วางใจมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มี
ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนเป็นผู้ที่คอยเอาใจใส่ดูแล
ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้พัฒนาตนเอง อีกทั้งยัง
สร้างความสัมพันธ์อันดี ความอบอุ่นและความเป็น
กันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาจึงทำให้บรรยากาศองค์การ
ของสถานศึกษามีบรรยากาศที่ดี มีการยอมรับความ
คิดเห็น ไว้วางใจกันและกัน ให้เกียรติกัน มีความมุ่งมั่น
และซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตาม
เป้าหมายที่วางไว้ ส่วนภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
สัมพันธ์กับบรรยากาศด้านการยอมรับนับถือมากที่สุด
อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
จะมีลักษณะ การปฏิบัติงานโดยเปิดโอกาสให้
ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการกำหนด
จุดมุ่งหมายและวิธีการดำเนินงาน รวมทั้งมีส่วนร่วมใ
การตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งทำให้ทุกคน
ในสถานศึกษามีความภาคภูมิใจ พุ่มเทแรงกายแรงใจ
และสติปัญญาให้แก่งาน ส่งผลให้บรรยากาศองค์การ
ของสถานศึกษาเป็นบรรยากาศที่บุคลากรทุกคนมี
ความรู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีค่า มีโอกาสเท่าเทียม
กัน สามารถแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างได้ อีกทั้งยัง
ได้รับการยอมรับนับถือตามสมควรแก่ฐานะของตนเอง
ส่วนภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จสัมพันธ์กับ
บรรยากาศด้านความเอื้ออาทรต่อกันมากที่สุด อาจ
เป็นเพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้น
ความสำเร็จนั้น ผู้บริหารเป็นผู้ตั้งเป้าหมายและ
มาตรฐานการทำงานไว้สูง ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้
กระตุ้น จูงใจ และพยายามปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการ
ทำงานให้ดีขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชา
ปฏิบัติงานได้ตรงตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ โดยที่ผู้บริหาร
และทุกคนในองค์การจะต้องเข้าใจธรรมชาติหรือ
ความสามารถของเพื่อนร่วมงานแต่ละคนว่ามีความ

แตกต่างกัน ซึ่งทำให้บรรยากาศองค์การของสถานศึกษาเป็นบรรยากาศที่บุคลากรในองค์กรมีความรู้สึกว่าคุณค่าคนอื่น ๆ มีส่วนเกี่ยวข้องกับตนเองในฐานะบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคม และต้องมีความเอื้ออาทรต่อกัน จึงจะทำให้องค์การของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้

1. จากผลการวิจัย ภาวะผู้นำของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า ด้านภาวะผู้นำแบบงการ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารอาจจะกำหนดแนวทางหรือตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงาน กำหนดวิธีการปฏิบัติงาน และแจ้งความคาดหวังว่าต้องการให้ได้ผลลัพธ์เช่นใด เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้งในที่ประชุม เพื่อให้บุคลากรได้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้สึกว่าตนเองได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

2. จากผลการวิจัย บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า ด้านการเติบโตทางวิชาการ และสังคมอย่างต่อเนื่อง มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารอาจจะส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ สังคม ความรู้ความสามารถ และเจตคติ เพื่อให้การจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิชาการ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สามารถนำความรู้ใหม่ๆ มาสอนให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และมีความสุขกับการเรียน

3. จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับบรรยากาศองค์การของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพราะหากผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่สามารถให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหา ยอมรับฟังความคิดเห็น รักษาขวัญและกำลังใจ พร้อมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา จะทำให้บุคลากรเกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นในตัวผู้บริหารว่าจะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะทำให้เกิดบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาที่ดี ทุกคนในองค์กรมีความรัก ความสามัคคี ทুমเทในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารถือเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาที่ดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด

2. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

3. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ตามขนาดของสถานศึกษา

4. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ

5. ควรมีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารและบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

รายการอ้างอิง

- กนิษฐา เปรมปรีชาญาณ. “บรรยากาศองค์การของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3”. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- กฤติยา จันทรเสนา. “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- กาญจนา ศิลลา. “การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน”. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.
- จิราวัลย์ พิมพ์บาล. “การศึกษาบรรยากาศองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3”. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.
- ฉวีวรรณ เอี่ยมพญา. “บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559.
- ณัฐนันท์ ธรรมเยี่ยม. “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับบรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559.
- ณิชามล พองน้ำ. “การศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลพฤติกรรมผู้นำและการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิผลในการทำงาน”. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2558.
- ทัศนีย์ ไชยเจริญ. “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1”. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557.
- ปกรณ ปรียากร. **นวัตกรรมทางรัฐประศาสตร์ : ภาวะท้าทายและการเปลี่ยนแปลง**. [วิทยุทัศน์]. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2554.
- ปรีชา เรืองสมุทร. **การพัฒนาครูคือหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง**. เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก http://www.truelookpanya.com/true/blog_diary_detail.php?diary_id=26583.
- วราภรณ์ ช่างอยู่. “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2557.

- ศศิวิมล สุขทนารักษ์. “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2554.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). **คู่มือการประเมินคุณภาพ ภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558)**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัท ออฟเซ็ทพลัส จำกัด, 2555.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561)**. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค, 2552.
- อวยชัย จาตุรพันธ์. “การใช้อำนาจของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- อัจฉราภรณ์ บัวลังกา. “สมรรถนะผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- Bass, Bernard M. “Does the Transactional Transformational Leadership Paradigm Transcend Organizational Boundaries?.” **American Psychologist**, 1997.
- Best, John W. **Research in Education**. 4th ed. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1981.
- Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing**. 3rd ed. New York: Harper and Row Publisher, 1974.
- Fox, Robert S. and Others. **School Climate Improvement : A Challenge to The School Administrator**. Colorado: Phi Delta Kappa, 1973.
- Gilsinger, L.D. “School Climate and Teacher Absenteeism in Arizona Elementary School” **Dissertation Abstracts International** 59, 5 (November 1998).
- Hinkle, D.E., William, W. and Stephen, G.J. **Applied Statistics for the Behavior Science**. 4th ed. New York: Houghton Mifflin, 1998.
- House, Robert J. **Path-Goal Theory of Leadership**. Autumn: Journal of contemporary Business, 1974.
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. “Determining Sample Size for Research Activities,” **Journal for Education and Psychological Measurement**, No3, (November 1970).
- Likert, Rensis. **New Pattern of Management**. New York: McGrawHill, 1961.